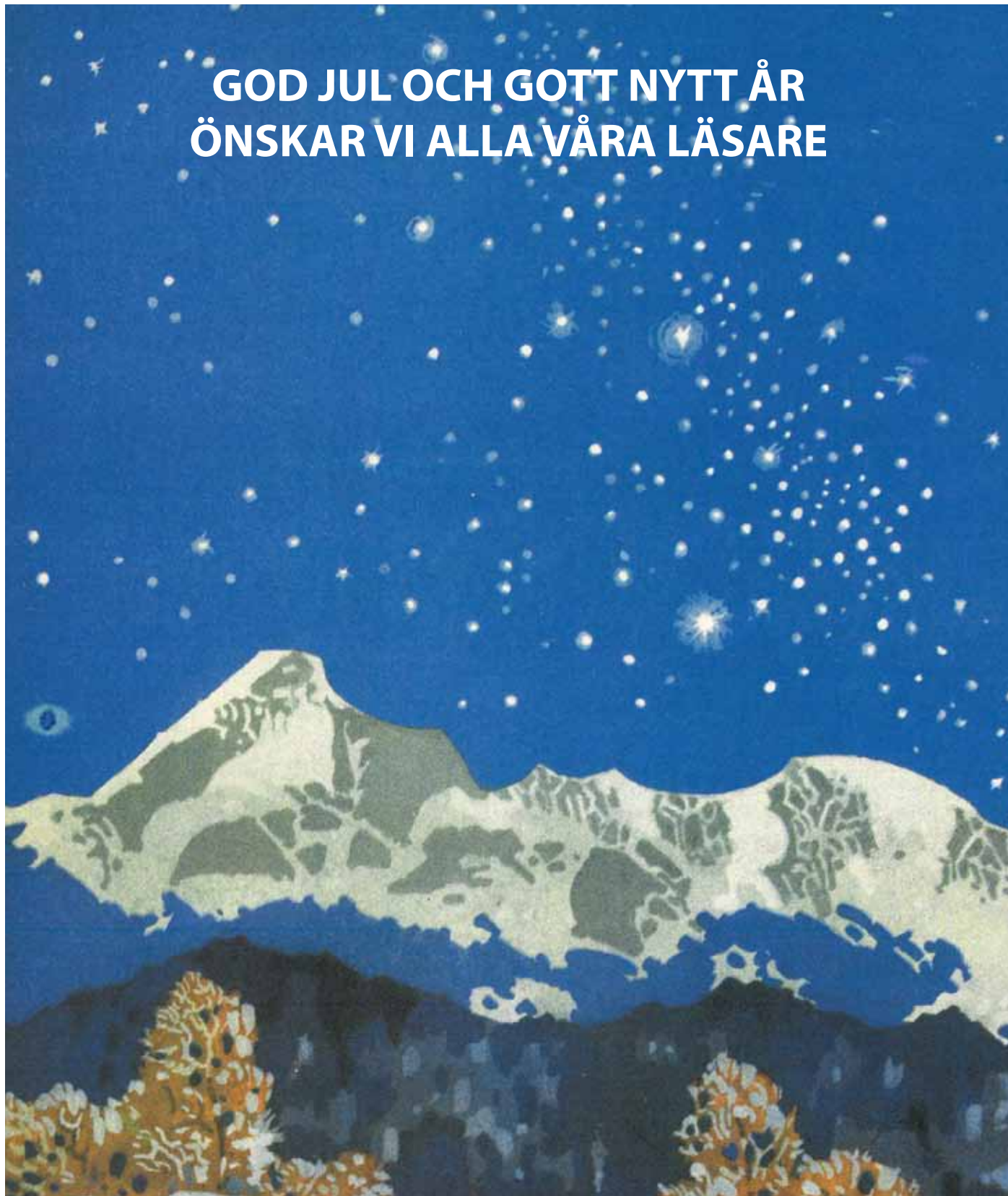

arkivXet

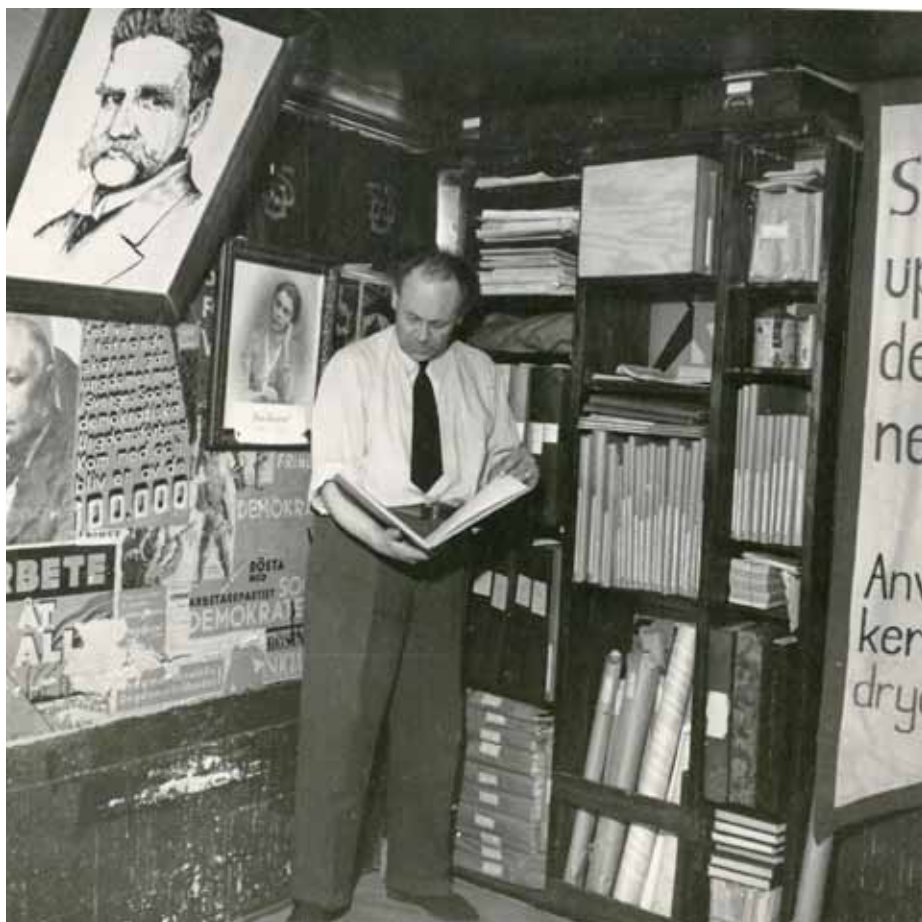
information från arkiv gävleborg

årgång 25 nr 3/2018

**GOD JUL OCH GOTT NYTT ÅR
ÖNSKAR VI ALLA VÅRA LÄSARE**

Arkivet 40 år • Eldsjälar vi mött • Quiz

Sigurd Söderberg i "sitt" arkiv i Strömsbro 1951. Bilden först publicerad i Arbetarbladet.

1955 flyttades arkivet till källaren på nybyggda Folkets Hus i Gävle. Sigurd Söderberg visade Afton-Tidningen det vita standaret med ett stort hål i mitten. Standaret bars av Strömsbros socialdemokratiska ungdomsklubb första maj 1907. På den utskurna biten stod det "Ned med det barbariska, landet ruinerande och kulturhindrande militärväsendet". Texten misshagade polisen som grep in och skar bort den.

Det började med familjen Söderberg

Får man blicka tillbaka när man fyller 40? Kanske är det för tidigt men vi gör det i alla fall.

1978 bildades det som i dag är Arkiv Gävleborg vid ett möte på Kvarnen i Söderhamn. Som alla historier har även denna en förhistoria. Familjen Söderberg i Strömsbro spelar där en viktig roll.

Hjalmar Söderberg började redan på 1920-talet ta vara på handlingar från arbetarrörelse, nykterhetsloger och frikyrkliga organisationer — det fanns gott om folkrörelser i Strömsbro. Det sägs att personer kom till honom om de hittat en protokollsbok som de inte visste vad de skulle göra av.

Sonen Sigurd Söderberg fortsatte på den inslagna vägen. Han cyklade runt och räddade arkivhandlingar och fanor då vindar skulle röjas från bråte under andra världskrigets beredskapsår. Det sägs att hustrun Lilly var måttligt road av hans "samlande".

På 1950-talet togs ett viktigt steg. Sigurd fick två rum i källaren på Folkets hus i Gävle, därmed kunde Arbetarrörelsens arkiv i Gävle invigas 1955.

På 1970-talet väckte folkrörelsernas historia stort intresse med Gräv-där-du-står-rörelsen och insikten att vi

alla skapar historia. Landstingsrådet Edvin Jansson tänkte till, han medverkade till att Länsbildningsförbundet startade arkivkommittéer runt om i länet. Barbro Eriksson anställdes som ansvarig för folkrörelsearkivet. Eric Thorell, före detta polis, var också anställd och åkte runt i länet och spårade upp arkiv.

1978 kom den formella starten med bildandet av ideella föreningen Folkrörelsearkivet i Gävleborgs län. Många organisationer var med redan från början och initiativet stöddes ekonomiskt av landstinget.

Nu fortsatte arbetet med att samla in arkiv. Barbro Eriksson såg behovet av att kartlägga vilka föreningar och arkiv som fanns — och som funnits. 1983 gjordes den första inventeringen, den omfattade Hofors kommun. En annan viktig del blev att ta hand om den stora skatten av fanor och standar, som ett led i det arbetet 1984 publicerades boken "De bars främst i våra led ...".

En central del av arkivets verksamhet har alltid varit att göra arkiven tillgängliga genom studiebesök för skolor, utställningar, skrifter och föreläsningar. Från 1998 finns arkivet dessutom på internet med en egen hemsida. 2003 bytte arkivet namn från Folkrörelsernas arkiv till

Arkivets samling av fanor visades i utställningar på flera håll i länet åren 1985 till 1987. Ulla Sundin var en av dem som arbetade med "Fanor i långa banor".

Arrangemanget Arkivens dag hölls första gången 1998. "ArkivX" satsade för fullt och ingen kunde missa marknadsföringen som anspelade på tv-serien med samma namn. Foto: Tom Sandstedt.

Vilka föreningar, företag och arkiv finns? Genom åren har arkivet genomfört flera inventeringar. 2004 besökte Katarina Nordin Bosågen i Ockelbo.

Visste du att arkivet

- ... omfattar närmare 4 km handlingar?
- ... växer med cirka 100 hyllmeter varje år?
- ... har mer än 600 medlemmar?
- ... har cirka 6000 olika arkivbildare?

Arkiv Gävleborg. Namnbytet speglade att arkivet förutom folkrörelsehistoria även bevarar by- och gårdsarkiv, personarkiv och från början på 2000-talet även företagsarkiv.

Två frågor har varit på agendan under alla år: Pengar och utrymme.

Ekonomi har varit beroende av medel från många olika håll: avgifter från medlemmar och bidrag från länets kommuner, landstinget och olika fonder. Ofta har verksamhet fått drivas som tillfälliga projekt, pengarna har inte räckt till mer. Sedan några år ingår arkivet i den så kallade kultursamverkansmodellen och Region Gävleborg är största bidragsgivare.

Lokalfrågan har varit akut vid flera tillfällen. Arkivet har haft sjutton olika lokaler genom åren! I början på 1990-talet kunde allt äntligen samlas under ett tak i kvarteret Fogden på Brynäs, men även där blev det snabbt för trångt. Gamla fängelset såg länge ut att vara ett alternativ, men det slutade med att arkivet flyttade till före detta postterminalen 2005. Där finns vi än på Fältskärsleden 10 på Brynäs i Gävle.

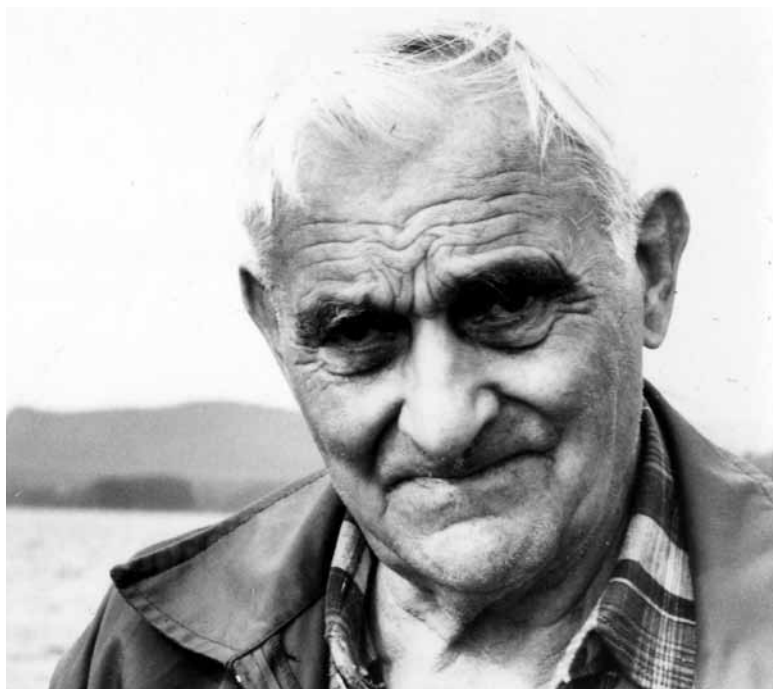
Ulla Ejemar

2005 kunde arkivchefen Barbro Eriksson inviga lokalerna på Fältskärsleden 10 på Brynäs i Gävle. Äntligen fanns – och finns – arkiven samlade på ett ställe med plats att växa.

Medarbetare redo att hämta arkiv hos medlemmar i länet. Sedan 2013 görs med ett par års mellanrum hämtningsrundor hos dem som inte kan åka till Gävle.

G A Kronhæffer (1899-1994). Bildkälla: Syndikalisterna sac.se

Ulla Strindberg arbetade i sju år som pastor i Jättendal. Privata

Minnesvärda möten i arkivets tjänst

Barbro Eriksson var länge arkivets chef. Det blev många möten genom åren. Här berättar hon om några av dem som gjort intryck på henne.

De hade alla det gemensamt, det stora brinnande engagemanget. Med åren har jag kommit att känna stor respekt och ödmjukhet för dessa samhällsmedborgare. Människor som var övertygade om sin förmåga att förändra, oavsett det rörde sig om att förbättra arbetsvillkor, inrätta en handelsbod, erbjuda dopets rening eller strida för en älv. Viljan att offra både tid och kraft för att genomföra den stora omvälvningen, fanns där. Vad bättre kan väl ett samhälle önska sig än sådana medborgare?

Syndikalist från Stugun

Plötsligt stod han där, bred och grov som en jämtländsk ladugårdsdörr, G A Kronhæffer, en av alla dessa fascinerande människor jag haft förmånen att möta. Det var inte bara en man som steg in genom dörren utan med honom ett stort stycke svensk historia.

Vid besöken berättade han om dramatik som utspelats i Bomhus, Alfta, Hofors och på andra orter, allt medan han vände blad i de stora protokollsböckerna som i hans enorma nävar krympte och blev till oansenliga små skrivhäften.

Vi blev mer och mer förtrogna och så kom dagen då jag, G A och Lars Westerberg, länets representant för SAC, reste upp till Hälsinglands skogstrakter för att in-

tervjua äldre syndikalister. Under resan rullades hela hans liv upp för mig, född 1899 i Stuguns kommun i Jämtland där han tidigt kom i arbete. Det hårda livet som rallare på Inlandsbanan resulterade i ett kraftfullt ställningstagande för alla de kvinnor som tjusats av rallare och haft oturen att bli gravida medan den blivande barnafadern drog vidare längs banan. Den syndikalistiska rörelsen deltog mycket aktivt i jakten på de ansvarslösa eller ovetande fäderna. Protokollen har bekräftat att undflyende fäder var ett återkommande ämne på de lokala samorganisationernas dagordningar.

Det var inte bara gårdagen som intresserade G A utan han visade också stort engagemang för dagens frågor. När kärnkraftens vara eller icke-vara brann som hetast ställde han sig på motståndarsidan och i debatterna med energiminister Birgitta Dahl var han en svårhanterlig och kunnig motståndare.

G A står för Gunnar Alexis men det var som G A han presenterade sig.

Swahili i Jättendal

Med stor förväntan avverkade jag de tjugo milen upp till Nordanstigs kommun för att på plats insupa frikyrkohistoria samt besöka några av dess kapell. I bagaget fanns kunskap om att norra Hälsinglands väckelserörelse var tidig och kunde uppvisa en rad förgrundsgestalter samt intressanta ögonblick. Redan under 1850-talet hade bap-tismen slagit rot i trakter som Hassela och Gnarp och några decennier senare var det i Bergsjö, Stocka och Jät-

ta bilder.

Sigurd Söderberg (1904 – 1983) i Arbetarrörelsens arkiv i källaren på Folkets hus i Gävle.

tendal som det bildades missionsföreningar.

På borden låg prydliga travar med medlemsmatriklar, kassaböcker, ritningar med mera och det rörde sig om ett flertal olika sammanslutningar. Den mödosamma och målinriktade kampen för uppförande av ett kapell kunde följas i Jättendals missionsförsamlings byggnadsförening Sällskapet för Upplysning och sedlighet.

När uppbrottet närmade sig bjöds det på middag och afrikansk väckelsemusik, såväl mat som sång serverades av kvinnan i sällskapet, Ulla Strindberg. Hon var nyss hemkallad från ett oroligt Kongo där hon verkat som missionär. Ulla Strindberg berättade att situationen i Kongo hade uppfattats som alltför farlig och resan tillbaka till Sverige var motiverad men kanske inte till fullo av henne själv. Hon var ivrig på att få återvända och ansåg nog att hennes krafter behöves mer än väl hos den kongolesiska befolkningen. Jag vet inte hur det gick och om hon återvände till det krigsdrabbade Kongo men stunden finns för alltid kvar inom mig.

Sigurd med snusnäduken

Med ett rejält handslag presenterade han sig, Sigurd Söderberg och de små orosfjärilar som funnits fladdrar genast iväg. Ett runt leende ansikte omgärdat av en grå lite bångstyrig kalufs och så pricken över i, den röda snusnäduken i halsen.

Det var bland arkivkartonger och ritningsskåp i kommunarkivets lokaler vi stötte ihop första gången. Året var 1976 och jag var relativt nybliven gävlebo, vilsen och

med ena benet fortfarande kvar i födelsestaden Göteborg, men Sigurd kom att medverka till att jag fick fast mark under skosulorna.

I decennier hade denne man samlat och ordnat arkiv efter föreningar, framförallt från stadsdelen Strömsbro men även en hel del från själva Gävle. En stor kulturhistorisk gärning som ägt rum i det tysta och naturligtvis helt ideellt. Bok lades till bok, och fotografi till fotografi för att slutligen omfatta cirka tvåhundra hyllmeter ovärderlig historia. Minns så väl de stora brun- och rödrandiga arkivkartongerna med sin speciella låsning.

Tålmodigt visade han mig innehållet i samtliga lådor. De lyftes ner från sin plats, öppnades försiktigt och så berättade han om innehållet och hur han kommit över handlingarna. Det var högtidliga stunder och han gav mig ett förtroende som jag hoppas att jag under mina år förvaltat på ett bra sätt.

Aldrig att han behandlade mig som den novis jag var, utan han förmedlade sin kunskap med full respekt för mottagaren.

Besöken på Holmgatan 3 i Strömsbro blev många, liksom alla de kramar vi utväxlade. Han framstod som relativt liten och lågmäld men lärde man känna honom visade det sig att det innanför skalet rymdes en mänsklig resning som var beundransvärd. Sigurd tog aldrig ett steg tillbaka om det rörde sig om oförrätter men han tog heller aldrig ett steg fram för att slåss om struntsaker.

Barbro Eriksson

Edvin Jansson - en folkrörelseman som värnade om arkiven

Edvin Jansson var en av eldsjälarna bakom bildandet Folkrörelsearkivet, nu Arkiv Gävleborg. 1980 intervjuades han av journalisten Barbro Sollbe som sedan 1982 är medlem i arkivets styrelse.

Folkrörelsearkivet hade det pensionerade landstingsrådet Edvin Jansson (1903–1997) ägnat sig åt i sju år, när han lät sig intervjuas av mig.

– Det bedömer jag som en stor kulturell uppgift, sa han, att samla material från länets folkrörelser. Jag är ordförande i styrelsen, förstås. Jag har alltid haft det jobbigare än alla andra eftersom jag, var jag än varit med, alltid har blivit ordförande.

Det var inget skryt, bara ett konstaterande.

Man visste att det Edvin åtog sig, det sköttes med omsorg. Utan hans engagemang är det tveksamt om arkivet fått så gynnsamma villkor. Det han sa vägde tungt.

Han föddes på Bruksgatan i Harnäs och började som sin far arbeta vid Skutskärsverken. Då var han 13 år. Efter 24 år där var han sulfittkokare och hade avancerat inom den socialdemokratiska ungdomsklubben, distriktsstyrelsen, Harnäs arbetarekommun och partikretsen (halva Gästrikland). 1940–1965 ingick han i partidistriktsstyrelse.

Under 30 år tillhörde han, i olika positioner och slutligen som ordförande, kommunfullmäktige i Valbo; det var både avlönade heltidsarbeten och kvällssysslor. Parallellt var han en av cheferna hos länsstyrelsen, och även landstinget började ta hans tjänster i anspråk – liksom kyrkan.

– Det ingår i hela vårt samhällssystem, menade han, att om man ska vara med i beslutande församlingar, måste man vara politiker. Hela vårt samhälle bygger på de politiska institutionerna.

Sin mesta tid ägnade han landstinget, sjukvården var vad som intresserade honom mest. Från 1943 till 1970 satt han med i alla sjukvårdsutredningar, och redan 1947 blev han ordförande i både landstinget och dess förvaltningsutskott.

– 1968 hittade man på titeln landstingsråd, och då blev jag det. Den enda skillnaden var, att det var bättre betalt...

Länets folkhögskolor var ett annat av hans intressen.

– Ifrån dem kom studieintresserad ungdom som kunde medverka i det allmänna bildningsarbetet, och därmed har den allmänna bildningsnivån kunnat höjas.

Edvin, som själv fyllt på sin sexåriga skolgång med kurser på Brunnsvik, medverkade till utbyggnad av Västerberg i Storvik, Forsa utanför Hudiksvall samt folkhögskolorna i Gävle och Bollnäs.

Som pensionär hade han nog svårt att trappa ner. Han lade ordförandekrafter på Röda korset och på Gästrik-Hälsinge hembygdsförbund. I det senare hade han börjat som vice 1952, när landshövdingen Jarl Hjalmarsson var ordförande. Hans Hagnell, som efterträdde Hjalmarsson på residenset, var inte lika intresserad av hembygdsrörelsen, så då blev det Edvins tur.

– Jarlen och jag var goda vänner, berättade Edvin.

– När han inte hann åka och tala på olika håll, skickade han ibland mig med X-ettan.

Det var landshövdingens tjänstebil, med registreringsnummer X1 och chaufför.

Jag frågade denna plikttrogna och samhällsengagerade 77-åring om han aldrig sagt nej till något, men inte ens då svarade han nej. Svaret blev att han gillade att ha total överblick och att man därmed lättare kan ta på sig ytterligare uppgifter.

Men han saknade inte självkritik:

– Jag har glömt bort att jag har familj. När jag var hemma, måste jag läsa.

Det var tur för honom att hans hustru Karin alltid varit så stöttande.

Barbro Sollbe

"Man visste att det Edvin åtog sig, det sköttes med omsorg."

Edvin Jansson tecknad av Nisse Hörberg i Arbetarbladet 1978.

Agnetha Nellfors framför en utställning med dokument om julen hämtade ur arkiven. Foto: Ulla Ejemar

Efter 37 år vill Agnetha äga sin egen tid

1981 steg Agnetha Nellfors in genom dörren till arkivet som då låg i det så kallade "Folksamhuset" intill Rådhuset i Gävle. Vem trodde väl då att hon skulle stanna i 37 år?

– Kontakten med folk, forskare och medlemmar, har alltid varit rolig. Det har varit ett jobb med stor variation, jag har trivts, säger Agnetha som gör sin sista arbetsdag lagom till jul.

Agnetha har för många varit första kontakten med arkivet, det är hon som öppnat dörren, hon som oftast svarat i telefonen. Och inte att glömma: Det är hon som tagit emot oss arbetskamrater med ett "Hur mår du idag?" varje morgon.

Hon hade arbetat på Cale och gjort p-mätare innan hon via en kontorsutbildning hittade till arkivet.

– Till en början var det ett rent kontorsjobb. Det var mycket papper, pärmar, post som skulle öppnas och post som skulle skickas ... Allt skulle skrivas ut på papper. Jag skrev rent alla förteckningar på maskin.

– Det första jag fick göra var att ta hand om arkivets bilder, kopiera och sätta in i pärmar. Då var vi väldigt stolta över att besökarna kunde få bläddra i pärmar, säger hon och skrattar nästan eftersom det kanske låter lite löjligt med tanke på att många i dag räknar med att allt ska finnas ett knapptryck bort.

Det är något av en levande uppslagsbok som slutar.

Agnetha känner arkiven, föreningarna, forskarna och länet. Fråga henne och hon vet ofta svaret. Under de 37 åren har arkivet byggts upp och utvecklats, samtidigt har hon fått uppleva en teknisk revolution. 1989 köpte arkivet sin första dator, snart följdes de av fler.

– Allt blev så mycket enklare, datorerna frigjorde tid. Vi fick register som det går snabbt att söka i när någon ringer och frågar.

Det betyder inte att arbetsuppgifterna har blivit färre. Agnetha har skött arkivets administration, ordnat och förtecknat arkiv, tagit hand om samlingen av fanor och standar och affischsamlingen som omfattar mer än 3000 affischer från länet.

– Affischsamlingen är jättefin, fler borde få ta del av den. Den är värd en egen bok eller en utställning, tycker Agnetha.

Intresset för affischerna hänger säkert samman med hennes känsla för färg och form, därför har hon också tyckt det varit extra roligt att arbeta med utformningen av arkivets utställningar och medlemsbladet ArkivXet. Frågan är vad hon ska göra nu när arbetslivet når sitt slut?

– Odla mina intressen, sy, titta på konst, promenera, träffa vänner ... det finns så mycket att göra. Jag ser fram emot att få äga min egen tid.

Ulla Ejemar

Elever på samhällsprogrammet på Borgarskolan i Gävle besökte oss i oktober 2018 för en visning med arbetsuppgifter. Ett inslag i historiekursen de läser om genus och idrott.

Foto: Ulla Ejemar

Lisa Engströms bok *Propaganda – från idé till handling*. En annorlunda historiebok för Hälsingland och Gästrikland som gavs ut 2001 och blev populär på länets skolor.

40 år med arkivpedagogik

Arkiv ska användas och vara tillgängliga för alla. Idén fanns med vid arkivets start och tog form när chefen Barbro Eriksson började samarbeta med lärare och bjöd in skolklasser för att berätta om länets historia. Eleverna fick chansen att möta originalkällor och testa enkla forskningsuppgifter – en metod vi vidareutvecklat och som fortfarande är mest efterfrågad.

I början var målgruppen studenter i historia på högskolan i Gävle. När högskolan lade ner kursen inriktade arkivet sig i stället på gymnasieklasser.

En viktig satsning gjordes 2001 när Lisa Engström skrev läromedlet *Propaganda – från idé till handling*. Den blev en storsäljare och alla gymnasieskolor i länet och många högstudier, föreningar, bibliotek och privatpersoner köpte den. Men framförallt upptäckte fler lärare i länet arkivet med bokens hjälp.

Nästa lyckade insats gjordes valåret 2006. Lisa Engström höll föreläsningen *Rösträtt och valfläsk* för elever i stora aulor på länets gymnasieskolor. Parallellt erbjöd hon en visning med arbetsuppgifter om rösträtt på arkivet. Sedan dess erbjuder vi alltid en specialvisning om rösträtt under valår.

Nya digitala möjligheter har öppnat för nya pedagogiska metoder. Redan 2008 blev Lisa Engström en drivkraft i en nationell arbetsgrupp som skulle ta fram ett digitalt läromedel åt Folkrorelsernas Arkivförbund. Resultatet blev *Folk i Rörelse*, den första svenska hemsidan med dokument om demokrati och folkrörelser.

Pedagogiken var länge beroende av tillfälliga bidrag, men 2013 gav det långsiktiga arbetet till slut utdelning i ett utökat anslag från Region Gävleborg. Arkivpedagogiken sågs äntligen som en självklar del av verksamheten och arkivet kunde anställa en pedagog.

Nästa satsning blev att åka ut i länet, besöka lärarnas ämneskonferenser, berätta om oss och diskutera behoven av arkiv och källor i kurserna. Vi visade hur dokument ur arkiven kan kopplas till Skolverkets styrdokument i kursen i historia, religion och samhällskunskap på gymnasiet.

"Nya digitala möjligheter har öppnat för nya pedagogiska metoder."

Samtalen ledde till att vi tog fram ett nytt digitalt arbetsmaterial till hemsidan som kan användas direkt i klassrummet. Där finns dokument från länets tio kommuner med arbetsuppgifter.

Vi har breddat utbudet med fortbildning för lärare, forskardag för skolor utanför Gävle kommun och nya teman på visningar som *Arkiv och uppsatsskrivande*. Nytt för i år är *Demokratin 100 år*, digitala dokument med lokala exempel på föreningars arbete för demokratis utveckling. I dag erbjuder arkivet även visningar för grundskolans årskurs 8 och 9. Vi har i dag mer än 200 nya arbetsuppgifter kopplade till dokument, eleverna får möta källor som berättar om händelser, personer och föreningar från platserna där de bor.

Camilla Larsson

20 år med Arkivens dag. Vi firade i Hofors

1998 arrangerades Arkivens dag för första gången. Ett antal arkiv runt om i landet öppnade sina dörrar och bjöd in allmänheten. Syftet var då – som nu – att väcka intresse för arkiven och vad de rymmer. Arkivens dag har växt till ett arrangemang som ordnas i hela Norden andra lördagen i november.

Arkiv Gävleborg valde i år att fira 20-årsdagen i Hofors i samarbete med en av våra medlemsorganisationer, Hofors hembygdsförening. Hembygdsföreningen ställde upp med lokal i hembygdsgården, fixade fika och hade personal på plats.

I en utställning lyfte vi fram några av de mer än 300 arkiv från Hofors kommun som bevaras i Arkiv Gävleborg. Besökarna fick bland annat se foton och andra dokument som berättade om mötesplatser som Hofors Folkets hus och park och IOGT-logen Hofors minnes ordenshus. Ur arkiv från idrottsrörelsen plockade vi fram Hofors cykelklubbs guldår på 60-talet med framstående skrinna som Inger Eriksson.

I flera fall kunde bilder från Hembygdsföreningens omfattande fotoarkiv komplettera dokument ur arkiven, det gällde till exempel berättelsen om brukspatron Per Erikssons födelsedag och om Specialkonsum, Hofors första varuhus som invigdes 1940.

Arkivets pedagog Camilla Larsson höll vid tre tillfällen kort föredrag om hur föreningslivet i Hofors på olika sätt engagerat sig. Hon visade bland annat exempel på

Hofors hembygdsförenings Anita Drugge och arkivets Agnetha Nellfors framför Hofors kvinnoförenings färgstarka standar i en fullstor kopia.

hur Metallarbetarfackföreningen tagit aktiv ställning mot nazismen och militärjuntan i Chile.

Cirka 80 personer besökte Arkivens dag, många stannade länge och fick veta mer om Arkiv Gävleborg, andra var nya bekantskaper för hembygdsföreningen. Några dagar efter Arkivens dag höll Camilla Larsson en föreläsning i Torsåker där hon lyfte fram vad arkiv därifrån kan berätta om bland annat frikyrklighet, idrott och kamp för rösträtten.

Ulla Ejemar

Arkivets pedagog Camilla Larsson lyfte fram exempel på hur personer och föreningar i Hofors engagerat sig på olika sätt.

Tre besökare som fastnat för skärmen som berättar om Specialkonsum, Hofors första varuhus som invigdes 1940 och låg i det hus som på senare år rymt Tigréns möbler.

Kan du svaren? Testa arkivets quiz

Fråga 1

Med anledning av Per Albin Hanssons bortgång hölls en minneshögtid i Hofors Folkets Hus. Vilket år året?

- 1. 1986
- X. 1925
- 2. 1946

Fråga 2

Affischen är från 1926. Föreningen Arbetarkultur i Hofors tänker trotsa censuren och visa den kontroversiella filmen Pansarkryssaren Potemkin. Vad heter regissören bakom filmen?

- 1. Woody Allen
- X. Mauritz Stiller
- 2. Sergej Eisenstein

Fråga 3

Bilden är tagen 1907 och föreställer Hofors missionsförenings ungdomsförening. Helgdagskläderna är på. Kvinnorna bär hattar av typen "kvarnhjul". Vad kallas en hattmakare som är specialist på att tillverka damhattar?

- 1. Troubaritz
- X. Modist
- 2. Körsnär

Fråga 4

Från hösten 1941 till januari 1944 var Leningrad en belägrad stad. Folk dog i massor av köld och svält. De här kvinnorna och flickorna i Hofors ville hjälpa till så gott de kunde. "Med nål och garn för Leningrads barn" står det på skylten. Vad heter Leningrad idag?

- 1. Sankt Petersburg
- X. Narva
- 2. Poltava

Fråga 5

I maj 1942 visades storfilmen Borta med vinden på Folkets Hus i Hofors. Vem skrev romanen som filmen är baserad på?

1. Harriet beecher Stowe
- X. Margaret Mitchell
2. Joyce Carol Oates

Fråga 7

Den här bilden togs i samband med premiärmatchen på Stålringen den 29 juli 1964. Det ena laget är förstås HAIF. Motståndarlaget, de med randiga strumpor, är IK Brage. Varifrån kommer IK Brage?

1. Falun
- X. Ludvika
2. Borlänge

Fråga 6

Sommaren 1911 ordnades en fest till August Strindbergs ära i Hofors. En hätsk kulturdebatt, den så kallade Strindbergsfejden, pågick för fullt. Strindbergs huvudmotståndare var en känd diktare. Vad hette han?

1. Verner von Heidenstam
- X. Max von Sydow
2. Baltzar von Platen

Fråga 8

NOV-logen 770 Framtiden i Hofors firar 40-årsjubileum 1948. Nykterhetsorganisationen Verdandi (NOV) tog sitt namn efter en av de tre ödesgudinnorna, de så kallade nornorna, i nordisk mytologi. Vad heter de andra nornorna?

- 1 Ask och Embla
- X. Urd och Skuld
2. Hugin och Munin

Rätta svaren hittar du på sista sidan!

Nytt förbund ska lyfta enskilda arkiven

Från och med 2019 ska Svenska Arkivförbundet driva de enskilda arkivens frågor. Målet är att förbundet ska bli en tydlig röst som för fram de enskilda arkivens behov och önskemål gentemot regering och riksdag och i opinionen.

Tidigare har föreningsarkiven varit samlade i Folkörelsernas arkivförbund och företagsarkiven i Näringslivsarkivens förening, nu läggs dessa två organisationer vilande och all kraft läggs på det nya gemensamma förbundet.

Förbundets första stämma hölls i november i Gävle vid en konferens där Arkiv Gävleborg stod som värd. Eva Sjögren Zipsane valdes till ordförande, hon har tidigare

bland annat varit chef för landsarkivet i Östersund och Folkörelsearkivet där.

Konferensen lockade ett 50-tal deltagare till Gävle och hölls i Läns museets hörsal.

Svenska Arkivförbundets ordförande Eva Sjögren Zipsane Foto: Ulla Ejemar

Fler dagstidningar

Arkiv Gävleborg har tagit över tidningen Norrlandsposten från Läns museet Gävleborg. Det handlar om utgåvor från 1838 till 1956 med vissa luckor. Mer information om tidningssamlingen finns på hemsidan: www.arkivgavleborg.se/dagstidningar.

Motionera?

Arkivet Gävleborgs nästa årsmöte hålls 25 april 2019. Motioner ska enligt stadgarna lämnas in till styrelsen senast tre veckor före mötet.

Ny bok om enskilda arkiv

Runt om i landet finns många enskilda arkiv, Arkiv Gävleborg är bara ett av dem. Den nya boken "Enskilda arkiv" berättar om den historiska bakgrunden till förenings- och företagsarkiven, vilka handlingar de rymmer, hur de kan bevaras och utmaningar inför framtiden. Boken vänder sig till studenter och arkivarier men också till arkivintresserade inom föreningslivet. Redaktörer har varit Anna Ketola vid Skånes arkivförbund och Charlotte Hagström, lektor i arkivvetenskap vid Lunds universitet.

Förstasidans illustration är utförd av Kjell Berg och publicerades i Sveriges Epworthförbunds tidning "I juletid" 1930.

FACIT
1. 2 2. 2 3. X 4. 1 5. X 6. 1 7. 2 8. X

arkiv gävleborg

Arkivet bevarar och tillgängliggör arkivhandlingar från föreningar, företag och privatpersoner i Gävleborgs län.

**Forskarsal och arkiv har öppet vardagar 8.30 - 16.00
kvällsöppet måndagar 8.30 - 19.00 jan - maj, sept - dec**

Redaktion: Ulla Ejemar, Jörgen Björk, Barbro Sollbe

Arkiv Gävleborg
Fältskärsleden 10
802 80 Gävle
tel 026 - 10 88 70
e-post: arkivet@arkivgavleborg.se
hemsida: www.arkivgavleborg.se
www.facebook.com/arkivgavleborg.se